СИРДАРЁ ТУМАНЛАРАРО ИҚИСОДИЙ СУДИ **АЖРИМ**

(даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида)

Сирдарё тумани

2024 йил 04 октябрь

Сирдарё туманлараро иқтисодий судининг судьяси Х.Сулайманбекова раислигида, судья ёрдамчиси С.Сайданов котиблигида, Сайхунобод туман фермер, деҳқон хужаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг "QAXRAMON ZILOLA" фермер ҳужалиги манфаатида "HAMKOR DON" масъулияти чекланган жамиятидан 484 811 900 сум асосий қарз, 80 000 000 сум жарима ундириш тутрисидаги даъво аризаси ва унга илова қилинган ҳужжатларни Кенгаш вакили Х.Қаюмов (12.06.2024 йилдаги 01/197-сонли ишончнома асосида) иштирокида, Сирдарё туманлараро иқтисодий суди биносида ўтказилган очиқ суд муҳокамасида куриб чиқиб, қуйидагиларни,

АНИКЛАДИ:

Сайхунобод туман фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши "QAXRAMON ZILOLA" фермер хўжалиги (кейинги ўринларда "даъвогар" деб юритилади) манфаатида судга даъво киритиб, "HAMKOR DON" масъулияти чекланган жамиятидан (кейинги ўринларда "жавобгар" деб юритилди)дан 484 811 900 сўм асосий қарз, 80 000 000 сўм жарима ундириш ундиришни сўраган.

Ишни кўриш вақти ва жойи тўғрисида тегишли тартибда хабардор қилинган жавобгар суд мажлисига келмади ҳамда вакил(лар)и иштирокини таъминланмади.

Бундай ҳолатда суд, Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 128, 170-моддаларига асосан, низони жавобгар иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топади.

Судда "QAXRAMON ZILOLA" фермер ҳўжалиги манфаатида давъо киритиган Кенгаш вакили даъводан воз кечиш тўғрисидаги аризасини тақдим этиб, иқтисодий иш бўйича даъвони кўрмасдан қолдирилишини сўради.

Суд, ишдаги мавжуд хужжатларни ўрганиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодексининг 107-моддаси 1-қисми саккизинчи бандида даъвогарнинг манфаатларини кўзлаб прокурор, давлат органи ва бошқа шахс томонидан тақдим этилган даъводан даъвогар воз кечган бўлса, даъво аризани кўрмасдан қолдиришга асос бўлиши кўрсатиб ўтилган.

Кодекснинг 108-моддасига кўра даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқаради.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 24.05.2019 йилдаги №13-сонли қарорининг 21-бандида даъво аризасини кўрмасдан қолдириш низонинг мазмуни бўйича ҳал қилув қарори қабул қилмасдан туриб суд

муҳокамасини тамомлаш шаклларидан бири ҳисобланади. Даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўғрисида суд ажрим чиқаради ва у ИПКнинг 108-моддаси талабларига мувофиқ бўлиши кераклиги тўғрисида тушунтириш берилган.

Юқоридагиларга асосан суд, даъвогарнинг даъводан воз кечиш тўғрисидаги аризасини қаноатлантиришни, даъво аризани кўрмасдан қолдиришни лозим деб ҳисоблайди.

Суд ажримида ишда иштирок этувчи шахслар ўртасида суд харажатларини тақсимлаш тўғрисидаги масалалар ҳал ҳилиниши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Фермер, деҳқон хужаликлари ва томорқа ер эгалари фаолиятини янада ривожлантириш буйича ташкилий чора-тадбирлар туўрисида" 2017 йил 10 октябрдаги ПҚ-3318-сонли қарори 3-банднинг туртинчи хатбошисида Фермер, деҳқон хужаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашларига фермер, деҳқон хужаликлари ва томорқа ер эгалари манфаатларини кузлаб судга давлат божи туламасдан даъво аризалари, давлат ва хужалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари, уларнинг мансабдор шахслари хатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоятлар тақдим этиш ҳуқуқи берилган булиб, бунда даъво аризасини қаноатлантириш рад этилганда манфаати кузлаб даъво аризаси киритилган фермер, деҳқон хужаликлари ва томорқа ер эгаларидан давлат божи ундирилмаслиги белгиланган.

Қайд этилганларга кўра, суд даъвогарнинг даъво аризаси олдиндан давлат божи тўловисиз иш юритишга қабул қилинганлигини инобатга олиб, давлат божини ундирувсиз қолдириб, олдиндан тўланган почта харажатларини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқорида баён этилганларга асосан, ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 107, 108, 118, 195, 197-моддаларини қўллаб, суд

ажрим қилди:

Сайхунобод туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг даъводан воз кечиш тўғрисидаги аризаси қаноатлантирилсин.

Сайхунобод туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг "HAMKOR DON" масъулияти чекланган жамиятидан 484 811 900 сўм асосий қарз, 80 000 000 сўм жарима ундириш ундириш тўғрисидаги даъво аризаси кўрмасдан қолдирилсин.

Даъвогар томонидан почта харажати тўланганлиги инобатга олинсин.

Ажрим устидан шу суд орқали Сирдарё вилоят суди апелляция судлов ҳайъатига шикоят қилиши (протест келтирилиши) мумкин.

Судья

Х.Сулайманбекова